

(P-25) TUTUKLU VE HÜKÜMLÜ ERGENLERDE MADDE KULLANIMI

Alper Aksoy¹, Kültegin Ögel²

¹Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği

²Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

alper@yenien.org.tr

GİRİŞ VE AMAÇ: Çocuk ve suç kavramlarını beraber düşünmek çoğu zaman güç olmakla birlikte, suç işleyen çocuk olgusu bir çok ülkenin önemli sorunlarından biri olmaya devam etmektedir (Dülger ve ark. 1996). Son yıllarda yapılan araştırmalar, yalnız gelişmekte olan ülkelerde değil, başta ABD olmak üzere birçok gelişmiş ülkede, suç işleyen çocuk oranında artış olduğunu göstermektedir (Pellegrini ve ark. 2000). Bu suçların başında; şiddet davranışları, cinsel suçlar, yasal olmayan ilaç ve madde kullanımı, hırsızlık, gasp vb. sayılabilir (Oto ve ark. 2002). Türkiye’de de madde kullanıcıları arasında suç işleme oranı yüksektir (Aköz A, 1996). 1996 yılında bir hastanede yatarak tedavi gören uçucu madde kullanıcısı 78 olgunun 47 tanesinin madde kullandığı için veya hırsızlık, kavga nedeni ile polis tarafından yakalanıp daha sonra serbest bırakıldığı, bunların 14 tanesinin madde etkisinde iken hırsızlık yaptığı saptanmıştır (Çöpür M, 1996). Bu çalışmada tutuklu ve hükümlü ergenlere madde kullanımı araştırılmıştır.

YÖNTEM: Araştırmanın örneklemini 2004 yılında İstanbul, Ankara, Elazığ ve İzmir’ de bulunan tutukevi ve islahevinde bulunan 18 yaş ve altı toplam 266 ergen oluşturmaktadır. Bu kurumlar İstanbul H Tipi Kapalı Cezaevi, Ankara Çocuk İslahevi, Bergama M Tipi Cezaevi, İzmir Çocuk İslahevi, E Tipi Kapalı Cezaevi, Elazığ Çocuk İslahevi, Elmadağ Kapalı Cezaevi’ dir. Araştırma verilerinin toplanması 2 ay sürmüştür. Klinik olarak zeka geriliği ya da zihinsel bir sorunu olduğu düşünülen çocuk ve ergenler çalışmadan çıkarılmıştır. Araştırmaya alınan ergenlerin ebeveynleri olmadığı için araştırmaya katılmaya ilişkin sözlü onayları kendilerinden ya da kurum çalışanlarından alınmıştır. Araştırmaya katılmayı red eden olmamıştır. **BULGULAR:** Ergenlerde sigara kullanmayan oranı %26.2, alkol kullanmayanların oranı ise %55’ tir. Sigara kullanımı olanların oranı %73.8, alkol kullananların oranı ise %45.0 olarak bulunmuştur. Tutuklu ve hükümlü ergenlerin %53.3’ ü madde kullanmaktadır. Madde kullanmayanların oranı ise %46.7’ dir. Ergenlerden %29.7’ si suç işlerken madde kullandığını belirtmiştir. Şu anda suç işlerken madde kullananların oranı %32.8 bulunmuştur. Ergenlerin ailelerinde alkol kullanımına bakıldığında annelerin %3.6’sı, babaların ise %45.5’ i alkol kullanmaktadır. Ailede alkol dışı madde kullanımı %6.6 olarak saptanmıştır. Bu oran yakın akrabalarda %13 olarak bulunmuştur. Sigara ve alkol dışı madde kullanımına bakıldığında çocukların yarıya yakın kısmı madde kullanmamaktadır. Madde kullanımı olan ergenler içinde oranlara bakıldığında esrardan sonra sırasıyla en sık kullanılan maddeler %53.5 oranla hap sonra %48.1 oranla hap ve %35.7 oranla ectasy gelmektedir. En az kullanılan madde ise %2.3 oranla eroindir. Madde kullanımı olan ergenlerden %27’ sinin ailesi çocuğunun madde kullandığını bilmemektedir. Annelerin %6.6’sı babaların ise %1.52i çocuğunun madde kullandığını bilmektedir. **TARTIŞMA VE SONUÇ:** Tutuklu ve hükümlü ergenlerde madde kullanımının yüksek olduğu görülmüştür. Özellikle suç işleyen ergenlerde diğerlerine oranla madde kullanımı daha yüksektir. Tutuklu ve hükümlü ergenlerde madde bağımlılığı gözden kaçırılmamalı ve bu ergenlerin tedavilerine önem verilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Aköz A. (1996) Alkol dışı madde bağımlılığı profili. Uzmanlık Tezi. İstanbul.
2. Çöpür Mazlum. (1996) Uçucu madde kullanan çocukların psikososyokültürel özellikleri. Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanlık Tezi. İstanbul.
3. Dülger HE, Tokdemir M, Tezcan AE. (1996) Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki çocuk ve ergen suçlarının dağılım özellikleri. Düşünen Adam; 9(3): 53-57
4. Oto R, Özen Ş, Tıraşçı Y. (2002) Çocuklarda suç davranışları, farik-mümeyyizlik ve sosyodemografik özellikler. II. Ulusal Çocuk ve Suç Sempozyumu

5. Pellegrini RJ, Roundtree T, Camagna TF, Queirolo SS.(2000) On the epidemiology of violent juvenile crime in America: a total arrest-referenced approach. Psychol Rep; 86(3 Pt 2): 1171-86